

JOUKKOLIIKENNE
Hämeenlinnan kaupungin viranomainen

EU:N Palvelusopimusasetuksen
7 artiklan 1.kohdan mukainen

JOUKKOLIIKENTEN YHDISTELMÄRAPORTTI
vuodesta 2023

SISÄLLYSLUETTELO

1	Raportin tausta ja tarkoitus	3
2	Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalue	3
3	Julkisen palvelun hintavelvoitteet	4
3.1	Asiakashinnat (Waltti)	4
4	kilpailutetut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteen täyttämistä	5
4.1	Vuonna 2023 voimassa olleet käyttöoikeussopimukset.....	5
4.1.1	Sopimusten luonne	5
4.1.2	Taksipalvelu Mutta Oy	5
4.1.3	Lehdon Liikenne Oy	5
4.1.4	Valkeakosken Liikenne Oy.....	5
4.1.5	Vekka Group Oy	5
4.2	Vuonna 2023 voimassa olleet bruttosopimukset	6
4.2.1	Sopimusten luonne	6
4.2.2	Bus Travel Oy Reissu Ruoti	6
4.2.3	Länsilinjat Oy	6
4.2.4	Mikkolan Liikenne Oy.....	6
4.2.5	Vekka Group Oy (Miodex Oy).....	7
4.2.6	Pekolan Liikenne Oy.....	7
5	Vertailu edellisiin vuosiin	8
5.1	Liikennöintikorvaukset.....	8
5.2	Lipputulot bruttosopimusliikenteessä	8
5.3	Yhteenvetotaulukko	8
5.4	Valtionavustus	9
5.5	Nousujen tarkastelu	9

1 RAPORTIN TAUSTA JA TARKOITUS

Raportin julkaiseminen perustuu EU:n palvelusopimusasetukseen:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007, annettu 23. päivänä loka-kuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta

7 artikla

Julkaiseminen

1. Toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava kerran vuodessa yhdistelmäraportti, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä. Raportissa erotetaan toisistaan linja-autoliikenne ja raideliikenne ja sen pohjalta on voitava valvoa ja arvioida julkisen liikenneverkon suorituskykyä, laatua ja rahoitusta, ja siinä on tarpeen mukaan annettava tietoja myönnettyjen yksinoikeuksien luonteesta ja laajuudesta.

2 HÄMEENLINNAN KAUPUNGIN VIRANOMAISALUE

Hämeenlinnan kaupungin joukkoliikenneviranomaisen alueeseen kuuluu kolme kuntaa: Hämeenlinna, Janakkala ja Hattula. Väestömäärä on noin 94 000 asukasta.

3 JULKISEN PALVELUN HINTAVELVOITTEET

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella vuonna 2023 voimassa olleet hintavelvoitteet on lueteltu alla. Seudulla on käytössä lippu- ja maksujärjestelmä Waltti.

3.1 Asiakashinnat (Waltti)

Asiakashinnat Waltti, sis. alv
31.12.2023 (sis. Alv)

	Vyöhykkeet						
	A	B	C	AB	BC	ABC	D
Kertalippu € / matka							
Aikuinen	3,20 €	3,20 €	3,20 €	4,80 €	4,80 €	6,50 €	2,00 €
Lapsi (7-16 v)	1,60 €	1,60 €	1,60 €	2,40 €	2,40 €	3,30 €	1,00 €
Palvelulinja	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	
Arvolippu € / matka							
Aikuinen/Opiskelija	2,28 €	2,28 €	2,28 €	3,33 €	3,33 €	4,56 €	2,00 €
Lapsi (7-16 v)	1,50 €	1,50 €	1,50 €	2,37 €	2,37 €	3,23 €	1,00 €
Seniori (yli 70v.) klo 9-14	1,50 €	1,50 €	1,50 €	2,37 €	2,37 €	3,23 €	1,00 €
Palvelulinja	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	2,50 €	
Kausilippu € / 30 pv							
Aikuinen (myös mobiilissa)	51,30 €			66,50 €	66,50 €	77,90 €	
Lapsi (7-16 v) (myös mobiilissa)	36,10 €			46,60 €	46,60 €	55,10 €	
Opiskelija	36,10 €			46,60 €	46,60 €	55,10 €	
Toisen asteen opiskelija (Kela-tuettu)	41,00 €			41,00 €	41,00 €	41,00 €	
Toisen asteen KELA op. ½kk lippu (10-14 päivää)	20,50 €			20,50 €	20,50 €	20,50 €	
Kausilippu € / 90 pv							
Aikuinen	148,20 €			191,00 €	181,00 €	224,20 €	
Lapsi (7-16 v)	104,50 €			134,90 €	134,90 €	158,70 €	
Kausilippu € / 180 pv							
Aikuinen	292,60 €			379,10 €	379,10 €	443,70 €	
Lapsi (7-16 v)	206,20 €			266,00 €	266,00 €	314,50 €	
Waltti Mobiililippu € / matka							
Aikuinen	2,57 €	2,57 €	2,57 €	3,61 €	3,61 €	4,85 €	2,00 €
Lapsi (7-16 v)	1,50 €	1,50 €	1,50 €	2,37 €	2,37 €	3,23 €	1,00 €
Palvelulinja (Tassu, Kyläpussit)	2,50 €	2,50 €	2,50 €				
Waltti Lähimaksu € / matka							
Aikuinen	2,28 €	2,28 €	2,28 €	3,33 €	3,33 €	4,56 €	

Kela-tuetun matkalipun voi ostaa toisen asteen opiskelija, joka on saanut Kelan päätöksen koulu-matkatuesta ja oppilaitoksen ostotodistuksen lippua varten. Opiskelijalipun voi ostaa silloin, kun opiskelu on päätoimista ja opiskelu johtaa ammattiin/tutkintoon sekä lukukauden pituus on vähintään kahdeksan kuukautta.

4 KILPAILUTETUT JULKISEN LIIKENTEEN HARJOITTAJAT SEKÄ KORVAUKSET, JA YKSINOIKEUDET, JOITA NIILLE ON MYÖNNETTY KORVAUKSENA JULKISEN PALVELUN VELVOITTEEN TÄYTTÄMISESTÄ

4.1 Vuonna 2023 voimassa olleet käyttöoikeussopimukset

4.1.1 Sopimusten luonne

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella ennen kesää 2017 tehdyt bussiliikenteen hankintasopimukset ovat kaikki käyttöoikeussopimuksia. Luvussa 3 määritetyt hintavelvoitteet koskevat kaikkia käyttöoikeussopimuksia soveltuvin osin liikennöntialueen ja linjatyyppin mukaan.

4.1.2 Taksipalvelu Mutta Oy

HML/404/08.01.01/2020 Kohde H5, Hauhon kyläbussi
Palvelulinja Kyläpussin osuus, käyttöoikeussopimus

- opetuspalveluiden, vammaispalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa yhdessä järjestetyn tarjouskilpailun perusteella Hauhon palvelulinja Kyläpussin liikennöinti 11.8.2021 - peruskoulujen alku elokuu 2024. Kahden vuoden jatko-option käyttöön-otosta on sovittu.
- vuonna 2023 korvaus **49 974,63 €** (alv 0 %).

4.1.3 Lehdon Liikenne Oy

HML/617/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Janakkalan palvelulinja Tassu-bussi ja yhdistetyt kuljetukset, 3.6.2019 - 8/2024. Kolmen vuoden jatko-option käyttöönotosta on sovittu.
- Sopimus ja korvaus sisältävät palvelulinjan lisäksi ikäihmisten, vammaisten ja kouluilaisten yhdistettyjä kuljetuksia.
- vuonna 2023 korvaus **121 637,01 €** (alv 0 %).

4.1.4 Valkeakosken Liikenne Oy

PIRELY/4100/2021 käyttöoikeussopimus, seutuliikenne, PirElyn yhteishankinta

- Valkeakoski-Uskila-HML 1.8.21-5.6.2022 ja 10.8.2021 - 9.8.2024.
- vuonna 2023 korvaus **12 472,70 €** (alv 0 %).

4.1.5 Vekka Group Oy

HML405/08.01.01/2020 Lammin kuljetuskokonaisuus

Palvelulinja Kyläpussin osuus, käyttöoikeussopimus

- opetuspalveluiden, vammaispalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa yhdessä järjestetyn tarjouskilpailun perusteella Lammin palvelulinja Kyläpussin liikennöinti 11.8.2021 - 8/2022 + optiomahdollisuus max 1 vuotta.
- Optiovuosi otettu käyttöön, päättyy 8.8.2023.
- Uusi sopimus 9.8.2023 - 31.7.2027.
- vuonna 2023 korvaus **37 251,98 €** (alv 0 %).

HML/1181/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- palvelulinja 7, 1.6.2020 - 5/2027. Jatko-optiomahdollisuus enintään kolme vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **91 240,51 €** (alv 0 %). Ikäihmisten palvelut ja vammaispa-
lvelut maksavat osan liikennöinnistä.

HML4504/08.01.01/2019 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Rengon palvelulinja Kyläpussi, 11.8.2020 - 8/2023. Jatko-optiomahdollisuus 1
vuotta.
- Vuoden jatko-optio on otettu käyttöön.
- vuonna 2023 korvaus **9 328,01 €** (alv 0 %).

HML/1283/08.01.01/2018 käyttöoikeussopimus, palveluliikenne

- Kalvolan palvelulinja Kyläpussi, 11.8.2022 - 31.7.2025. Jatko-optiomahdollisuus
enintään kaksi vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **20 142,44 €** (alv 0 %).

4.2 Vuonna 2023 voimassa olleet bruttosopimukset

4.2.1 Sopimusten luonne

Hämeenlinnan kaupungin viranomaisalueella kesästä 2017 alkaen tehdyt bussiliikenteen hankinta-
sopimukset ovat bruttosopimuksia. Lipputulot tulevat tilaajalle ja liikenteessä noudatetaan lu-
vussa 3 määritettyjä hintoja soveltuvin osin liikennöintialueen ja linjatyyppin mukaan.

4.2.2 Bus Travel Oy Reissu Ruoti

Yhla 3908/2016 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 2. linja 2, 4.6.2017 - 4.6.2022. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- Optiokausi otettu käyttöön
- vuonna 2023 korvaus **442 313,29 €** (alv 0 %).
- kohde 3. linja 4, 4.6.2017 - 4.6.2022. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- Optiokausi otettu käyttöön
- vuonna 2023 korvaus **788 921,73 €** (alv 0 %).

4.2.3 Länsilinjat Oy

Yhla 3908/2016 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 1. linjat 5 ja 10, 4.6.2017 - 3.6.2023. Jatko-optio enintään neljä vuotta.
- Jatko-optio käytössä.
- vuonna 2023 korvaus **1 091 377,89 €** (alv 0 %).

4.2.4 Mikkolan Liikenne Oy

Yhla 127/2017 bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 1. Hämeenlinna - Hauho sekä viikonloppuyhteydet Tyrväntöön. 4.6.2017 -
8/2021. Jatko-optio enintään kolme vuotta.
- Jatko-optio käytössä.
- vuonna 2023 korvaus **402 786,15 €** (alv 0 %).
- kohde 2. Hämeenlinna - Tyrväntö. 4.6.2017 - 8/2021. Jatko-optio enintään kolme
vuotta.
- Jatko-optio käytössä.

- vuonna 2023 korvaus **201 745,97 €** (alv 0 %).
- kohde 3. linja 751 Hauho - Alvettula - Ilmoila - Alvettula - Hauho. 11.8.2021 - 2.6.2024. Ei jatko-optiomahdollisuutta.
- kohde 11. Hauho - Ilmoila - Hauho (HML/3731/08.01.01/2020) alkaen 11.8.2021 - 8/2024. Ei jatko-optiomahdollisuutta.
- vuonna 2023 korvaus **47 821,98 €** (alv 0 %). (tämä yhteissumma kahden edellä mainitun Hauho - Ilmoila sopimuksen osalta)

4.2.5 Vekka Group Oy

HML/2860/08.01.00/2022 bruttosopimus, seutuliikenne

- Kohde Ha1 ja Ha2. Parola-Nihattula-Hyrvälä-Renkajärvi. Parola-Suontaka-Mervi-Parola. Parola-Pelkola-Sattula-Parola-Hämeenlinna 9.8.2023 - 8.8.2027. Jatko-optiomahdollisuus 3 vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **101 817,84 €** (alv 0 %).

HML/618/08.01.01/2019 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 6. Linjat 1, 3 ja 11. 1.4.2020 - 5/2027. Jatko-optiomahdollisuus kolme vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **1 503 277,02 €** (alv 0 %)

HML/3291/08.01.01/2017 bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 1. Hämeenlinna - Renko. 8.8.2018 - peruskoulujen alku 2021 + optiomahdollisuus kolme vuotta.
- Optiot käytössä.
- vuonna 2023 korvaus **227 986,97 €** (alv 0 %)

HML/617/08.01.00/2019, bruttosopimus, seutuliikenne

- kohde 7. Hämeenlinna - Tervakoski (-Rmk). 8.8.2019 - 8/2024 + optiomahdollisuus 8/2024 - 8/2027.
- vuonna 2023 korvaus **696 699,73 €** (alv 0 %)

HML/401/08.01.01/2020 bruttosopimus, seutuliikenne, yhteishankinta Riihimäen kaupungin kanssa

- kohde 14. Tervakoski - Punkka - Riihimäki sekä Tervakoski - Ryttylä - Riihimäki. 11.8.2020 - 8/2024.
- Jatko-optioiden käytöstä sovittu.
- vuonna 2023 korvaus **97 431,19 €** (alv 0 %)

HML/469/08.01.00/2021 bruttosopimus, kaupunkiliikenne

- kohde 5. Linjat 13, 16 ja 17. 6.6.2022 - 31.7.2029. Jatko-optiomahdollisuus max. kolme vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **950 712,14 €** (alv 0 %)

HML/402/08.01.01/2020

- kohde 10. Hämeenlinna - Iittala. 7.6.2021 - 5/2026. Jatko-optiomahdollisuus max. 3 vuotta.
- vuonna 2023 korvaus **142 218,97 €** (alv 0 %)

4.2.6 Pekolan Liikenne Oy

HML/403/08.01.01/2020 bruttosopimus, seutuliikenne, yhteishankinta Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen kanssa Hämeenlinnan seudun osuus

- kohde 1. Hämeenlinna - Lammi - Lahti. 7.6.2021-31.5/7.6.2026 +optio 8.8.2026-3.6.2029.

– vuonna 2023 korvaus **410 952,89 €** (alv 0 %).

5 VERTAILU EDELLISIIN VUOSIIN

5.1 Liikennöintikorvaukset

Maksettavat liikennöintikorvaukset ovat kasvaneet energian hinnannousun ja muiden joukkoliikenteen kustannusindeksiin vaikuttavien seikkojen vuoksi. Vuosi 2021 oli ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin kaikki kaupunkilinjojen liikennöintisolimukset olivat bruttomallisia, jossa liikenteenharjoittaja saa kokonaiskorvauksen liikennöintikorvauksena ja tilaaja lipputulot. Näin olen vertailua ei voi tehdä aikaisempiin vuosiin verraten

	liikennöintikorvaukset							muutos	
	v.2023 € alv 0%	v.2022 € alv 0%	v.2021 € alv 0%	v.2020 € alv 0%	v.2019 € alv 0%	v.2018 € alv 0%	v.2017 € alv 0%	2022 → 2023 € alv 0%	%
Kaupunki- ja seutuliikenne	7 118 536 €	7 043 639 €	6 098 267 €	5 787 742 €	5 227 932 €	4 919 433 €	3 832 621 €	74 897 €	1 %
Palveluliikenne	329 575 €	254 605 €	273 520 €	276 781 €	290 318 €	274 232 €	279 557 € ¹⁾	74 970 €	29 %
YHTEENSÄ LIIKENNÖINTIKORVAUKSET	7 448 111 €	7 298 244 €	6 371 787 €	6 064 523 €	5 518 249 €	5 193 665 €	4 112 178 €	149 867 €	102 %

1) Palveluliikenteen summasta on jätetty pois siellä aiempina vuosina mukana ollut Tassu-bussin henkilökuljetusosuus, jota ei makseta joukkoliikennemäärärahoista.

5.2 Lipputulot bruttosopimusliikenteessä

Lipputulot kasvoivat vuonna 2023 noin 19% vuoteen 2022 verrattuna.

Suoraa vertailua vuoteen 2019 ei voi tehdä, koska vuonna 2019, merkittävä osa liikenteestä oli vielä käyttöoikeussopimukseen perustuvaa ja lipputuloja tuloutettiin merkittävän paljon liikennöitsijöille.

	v.2023 € alv 0%	v.2022 € alv 0%	v.2021 € alv 0%	v.2020 € alv 0%	v.2019 € alv 0%	v.2018 € alv 0%	v.2017 € alv 0%	muutos 2022 → 2023	
								€ alv 0%	%
Lipputulot	3 819 943 €	3 076 876 €	2 215 397 €	1 889 983,00 €	2 094 026 €	2 032 969 €	973 298 €	743 067 €	19 %

5.3 Yhteenvetotaulukko

	v.2023 € alv 0%	v.2022 € alv 0%	v.2021 € alv 0%	menot (-) ja tulot (+) yhteensä				
				v.2020 € alv 0%	v.2019 € alv 0%	v.2018 € alv 0%	v.2017 € alv 0%	
subventio lippuihin	- €	- €	- €	- €	- €	714 €	4 014 €	-46 421 €
liikennöintikorvaukset	- 7 448 111 €	- 7 298 244 €	- 6 371 787 €	- 6 064 523 €	- 5 518 249 €	- 5 193 665 €	- 4 112 178 €	-4 112 178 €
lipputulot	3 819 943 €	3 076 876 €	2 215 397 €	1 889 983 €	2 094 026 €	2 032 969 €	973 298 €	973 298 €
YHTEENSÄ	- 3 628 169 €	- 4 221 368 €	- 4 156 389 €	- 4 174 540 €	- 3 424 938 €	- 3 164 710 €	- 3 185 301 €	- 3 185 301 €
muutos edellisestä vuodesta	kustannukset vähenivät 593 199,56 € -14 %	kustannukset kasvoivat 64 978,63 € 1,6 %	kustannukset vähenivät 18 150,55 € 0,4 %	kustannukset kasvoivat 749 602,15 € 22 %	kustannukset kasvoivat 260 227,60 € 8 %	kustannukset vähenivät 20 590,75 € 0,60 %	kustannukset kasvoivat 176 860 € 6 %	

5.4 Valtionavustus

Hämeenlinnan seutu saa Traficomilta keskisuurille kaupunkiseuduille tarkoitettua valtionavustusta. Lisäksi tukea myönnettiin seudun joukkoliikenteen ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin eli käytännössä puhtaiden käyttövoimien ja kaluston edistämiseen.

	v.2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v.2017
	680 000 €	700 000 €	710 000 €	730 000 €	740 000 €	780 000 €	820 000 €
Koronakorvaus	-	497 000 €	603 000 €	531 000 €			
Elvyttävät kehittämishankkeet	-	-	-	24 500 €			
Ilmastoperusteiset toimenpiteet	271 000 €	249 000 €	199 000 €	-			
Yht.	951 000 €	1 446 000 €	1 512 000 €	1 285 500 €	740 000 €	780 000 €	820 000 €

5.5 Nousujen tarkastelu

Waltti-raportointiin perustuvaa nousutarkastelua on tehty vuodesta 2017 alkaen. Nousuja on laskettu sopimuksittain, ja alla mainitut nousulukemat on aiemmin saatu summaamalla kullekin sopimukselle ja linjatunnisteelle kirjautuneet nousut yhteen vuosittain. Lukemat sisältävät myös vaihtonousuja, joista asiakas ei maksa korvausta. Vuonna 2023 raportoitiin yhteensä noin 1 951 291 nousua, mikä on n. 25 % enemmän kuin vuonna 2022 ja n. 31 % enemmän kuin ennen koronaa vuonna 2019.

